

ÍSALP



ÁRSRIT ISLENSKA ALFAKLÖBBISINS 1987

Fréttapistill



UMSJÓN KRISTINN RÚNARSSON
OG SNÆVARR GUÐMUNDSSON

Í gegnum tíðina hefur ritnefnd ÍSALP reynt að hafa fréttapistil í þeim blöðum sem gefin eru út. Þar hefur verið gætið heilstu atreka, nýrra leiða og annarra fréttæmra atburða.

Tilgangurinn er tvíþættur. Í fyrsta lagi hafa flestir gaman af að heyra frá því merkilegasta sem er að gerast hjá íslenskum fjallamönnum. Og í öðru lagi, en ekki síður, hafa þessir pistlar ótvírætt sögulegt gildi. Í þá verður leit að bæði þegar, og ef, saga fjallamennsku á Íslandi verður skráð og eins þegar leiðarvisar framtíðarinnar verða ritaðir.

En tilgangurinn næst ekki nema þessir pistlar endurspeglí allt það helsta sem er að gerast í fjallamennskunni hjá öllum aðilum. Að öðr-

um kosti gætum við alveg eins kallað þennan pistil „Úr dagbókum ritnefndarmanna“.

Þess vegna viljum við biðja alla sem lúta á einhverju fréttæmu, gömlu sem nýju, að láta umsjónarmenn þessa pistils vita, – eða jafnvel skrá þá í gestabók ÍSALP á Grensásvegi 5.

Einkunnarorð okkar eru „allar fréttir goðar fréttir“ og að sögulegri hefð „gamlar fréttir líka goðar fréttir“.

NEPAL

Gangapurna

Um miðjan mars hélt fyrsti íslenski Himalayaleiðangurinn til Nepals. Markmið leiðangursins var tvíþætt.

Annars vegar voru það fjallakífrarar sem stefndu á suðurhlíð Gangapurna (7455 m) á Annapurnasvæðinu og hins vegar göngufólk sem hugðist ganga um nærliggjandi fjallendi (trekking).

Þau Anna Lára Friðriksdóttir, Tori Hjaltason, Jón Geirsson, Þorsteinn Guðjónsson og Guðmundur Pétursson leiðangursstjóri, komu til aðalbuða 10. apríl ásamt göngufólkinu Salbjörgu Óskarsdóttur, Sigríði Þorbjarnardóttur og Helgu Garðarsdóttur. Eftir að aðalbuðir höfðu verið reistar var strax farið í að kanna leiðina að fjallinu, sem var bæði löng og tortarín. Guðmundur og Jón, ásamt göngumönnum fóru þó á austari tind Tharu Chuli (ca. 5400 m) meðan hin



Snævarr Guðmundsson leiðir 5.11 í Buoux í Frakklandi. Ljós: Páll Sveinsson.



Tjaldbúðir í Illimani 6380 m í Bólívíu. Ljós: Ari Traust Guðmundsson.



Íslenski Gangapurna-leiðangurinn. Leiðangursmenn. Ljósm. Torfi Hjaltason.

reistu fyrstu búðir. Aðrar búðir voru reistar undir klettaskeri í miðjum skriðjökli. Sökum þess að skriðjökullinn var með öllu ófær neyddust þau til að klífa klettaskerið (ca. 300 m) og koma fyrir föstum línun. Taði þetta leiðangursmenn mjög, enda klífur all-erfitt (IV) í mikilli hæð. Búðir ill voru síðan reistar ofan skersins á bröttum ishrygg.

Þegar hér var komið sögu var tími orðinn mjög naumur enda hafði veður verið óvenju slæmt. Ákváðu þau því að reyna að klífa fjallið í Alpastli frá búðum ill (ca. 5500 m), en tveggja daga samfelld snjökoma gerði útum þau áform.

Ferð göngumannanna heppnaðist hins vegar mjög vel og fóru þeir fallega og fjölbreytta 3 vikna gönguferð umhverfis Annapurna-fjallaklasann.

Ama Dablam

Ög hér kemur ein glóðvolg, – alla-vega á ÍSALP-mælikvarða. Í byrjun október hélt Þorsteinn Guðjónsson af stað á leiðis til Nepal í annað sinn á þessu ári. Þorsteini var boðið að taka þátt í breskum leiðangri á eins af þerum Himalayafjalla. Ama Dablam (6856 m). Álls verða fimn fjallaklirrar á ferðinni, en leiðangurstjóri verður fjallagarðurinn Bill O'Connor, sem

staðið hefur í eldílunni í á þriðja áratug.

BOLÍVÍA

Cordellera Real og Nevado Sajama

Ari Trausti Guðmundsson klef nokkur fjöll í Andesfjöllum Bolívíu í sumar. Ari dvaldi þar frá 5. – 28. júlí með 15 manna hópi frá þýska Alpeklúbnum (DAV) og var farið á hvorki fleiri né færri en 5 tínda yfir 5000 m á þessu rúmlega 3 vikna tímabili!

Dvaldi var í höfuðborginni La Paz, sem er í um 3600 m hæð og farið í ferðir þaðan. Fyrst var gengið á Chacaltaya (5300 m) og Cerro Charquini (5400 m), áður en strax á 5. degi lagt var í fyrsta 6000 m tindinn, Huyana Potosí (6080 m). Sú ferð tók 3 daga og skemmtilegasta ferðin klifurlega séð (2. gráða).

Næst var hæsta fjall Bolívíu klifið, Nevado Sajama (6480 m), sem er gamalt eldfjall við landamæri Chile.

Loks var farið á þekktasta fjall Bolívíu, hið fallega Illimani (6380 m). Þar var farið normalleiðin, eins og reyndar á öll hin fjöllin. Svipar neðri hluta leiðarinnar mjög til hinnar frægu Blanco-grat á Piz Bernina í Ölpunum.

KÍNA

Kongur Tiube

Hætt var við fyrirhugaðan leiðangur á Kongur Tiube (7595 m) í Kína síðast liðið vor.

ALASKA

Mount McKinley

Tveir Íslenskir fjallaleiðangrar reyndu að klífa Mount McKinley (6194 m) í Alaska um vor 1986.

Þeir Björgvin Richardsson og Óskar Þorbergsson reyndu við „West Rib“ leiðina, en urðu frá að hverfa í 5700 m hæð. Leið þessi er all krefjandi og fremur fátárin.

Í hinum leiðangrinum voru þeir Hreinn Magnússon, Ragnar Hilmars-son og Halldór Magnússon. Þeir hugðust fara „normal“ leiðina, en urðu einnig frá að hverfa, eftir að hafa reist 6. búðir í 5200 m hæð.

Björgvin og Óskar ferðuðust einnig um Norður-Ameríku og komu m.a. við í Yosemite-þjóðgarðinum, Grand Tet-on og Colorado fylki, þar sem þeir klífu nokkrar stuttar klettaleiðir.

TANSANÍA

Kilimanjaro

Hæsta fjall Afríku er óvirkt eldfjall, eitt það stærsta í heimi, Kilimanjaro (5895 m) í Tansaníu. Nokkrir Íslendingar hafa klifið Kilimanjaro og var Agnar Kolofod-Hansen fyrstur þeirra, 18. nóvember 1966. Sumarið 1986, réttum loftlugu ánum eftir ferð Agnars, stóðu þeir Jón Viðar Sigurðsson og Gunnar Guðmundsson á Kibo, hæsta tindri Kilimanjaro (sjá grein).

ALPAR

Mont Blanc og Le Calanques

Í ágúst 1986 fóru Jón Geirsson, Páll Sveinsson, Snævarr Guðmundsson og Þorsteinn Guðjónsson velheppnaða ferð í frönsku Alpara (sjá grein). Klífu þeir m.a. norðurhlíð Aig. du Char-donnet (3824 m) gr. D., Aig. du L'M (2844 m) NNA-hrygg, gr. D, Rebuffat leiðina á suðurhlíð Aig. du Midi (3800 m) gr. TD. Einnig fóru þeir til Les Calanques við Miðjarðarhafið þar sem klífar voru nokkrar klettaleiðir, erfiðast 5.10. Í lokin fóru Jón, Páll og Þorsteinn hina þekktu Route Major & Brenvahlíð Mont Blanc (sjá grein).

Mont Blanc, Leysin og Gran Paradiso

Þeir Guðmundur Heigi Christensen, Guðbjörn Óskarsson, Ingimundur Þorsteinsson og Sindri Grétarsson voru einnig í Chamonix í ágúst 1986. Þeir byrjuðu á því að klífa Dent du Géant (Risatónnina, 4013 m) eftir normalleiðinni gr. AD. Eftir það gengu þeir Gouter-leiðina á Mont Blanc (4807 m) áður en haldið var á fjalla-skóla í Leysin í Svíssi.

Á námskeiði þar klífu þeir D-leið á Mirror Wall, einnig 500 m langa ísleið á Gran Paradiso (4081 m) og aðra ískliferleið á Ciartoran (3642 m).

Mont Blanc – afmælishátið

Þann 8. ágúst 1786 klífu þeir Dr. M.G. Paccard og J. Balmat fyrstir manna hæsta tind Evrópu, Mont Blanc (4807 m). Árið 1986 voru 200 ár liðin frá þessu afreki og af því tilefni var haldin afmælishátið í Chamonix, þar sem m.a. leið þeirra félagá upp fjallið var lýst upp með kyndlum af fjall-göngumönnum viðs vegar að úr heiminum. Frá Íslandi fóru til hátíðahaldanna þeir Helgi Benediktsson og Sighvaldur Blöndal.

KLETTAKLIFURSVÆÐI EVRÓPU

Þeir Snævarr Guðmundsson og Páll Sveinsson þræddu mörg af



Mount McKinley í Alaska. „West-Rib“ leiðin sem þeir Björgvin og Óskar hugðust fara er merkt inn á. Ljósm. Björgvin Richardsson.

þekktustu klettaklífursvæðum Mið-Evrópu í ágúst síðastliðnum. Fyrst komu þeir við í Grimsel í Svíssi þar sem þeir klífu tvær „slab“-leiðir, 5.8 og 5.10. Næst var haldið til Chamonix og allar erfiðustu leiðirnar í heima-klettunum klífar. Einnig fóru þeir tvær leiðir í La Joux (5.10 a og b) og D, Rebuffat leiðina á Aig. du Midi (3800 m).

Klífursvæðið í Buoux í Frakklandi var þó það svæði sem þeir félagar voru hrfnastir af. Þar klífu þeir 20 leiðir, þar af 18 5.10 a – 5.11 c leiðir. Þeir stoppuðu hins vegar stutt á öðru klífur-svæði í Frakklandi, Verdon, enda svæðið yfirfullt af túristum og lítil fjölbreytni í leiðum. Tvær leiðir fóru þeir þó í ofanvað (top-rope) 5.8 og 5.10 d. Loks heimsóttu þeir Les Calanques við Miðjarðarhafið þar sem þeir klífu nokkrar 5.9 og 5.10 leiðir. M.a. La Conan (5.10) sem þeir höfðu klífrað með erfiðismunum í ofanvaði árið áður.

Þessi ferð þeirra Snævarrs og Palla sýnir að stórstígar framfarir hafa orðið hjá íslenskum toppmönnum í klettaklír. Aldrei hafa verið farnar eins erfiðar leiðir af íslenskum klífurum.

ÍTALÍA

Klífurmót í Arco

Helgina 19.-20. september var haldið klettaklífurmót í smáþorpinu Arco á Ítalíu. Þar voru samankomnir flestir af fremstu klettaklífurum í heiminum í dag.

Að sjálfsögðu var fréttaritari ÍSALP, Snævarr Guðmundsson, á staðnum. Keppir var í karla og kvennaflokki og

klífraðar tvær leiðir í hvorum flokki. Í kvennaflokki voru leiðimar af gráðu 5.12 d og 5.13 a. Sigurvegari var hin ameríska Lynn Hill, sem nú er talin besti kvenklettaklífari í heiminum.

Í karlaflokki voru klífraðar leiðir af gráðu 5.13 a og 5.14 a. Eins og reyndar hjá kvenfólkunum, þá þurftu klífararnir að klífa fyrri leiðina án þess að hafa séð hana áður, né séð aðra klífra hana (onsight). Seinni leiðina höfðu þeir hins vegar klífrað einu sinni áður og einnig máttu þeir reyna eins oft og þeir vildu. Þess má geta að aðeins hafa verið farnar 5 eða 6, 5.14 leiðir í heiminum í dag.

Aðeins einn náði að klára báðar leiðirnar, en það var Stefan Glowacs frá V-Þýskalandi. Skaut hann þar með ref fyrir rass ekki ómerkari mönnum en Jacky Godoffe, Jean Baptiste Tribout, Marc Le Menestrel og Didier Raboutou frá Frakklandi; Martin Atkinson, Chris Core, Ben Moon og Jerry Moffat frá Bretlandi og Alan Watts og Todd Skinner frá Bandaríkjunum.

Að sögn fréttaritara ÍSALP var viðurburð þessi hreinasta augnakonfekt og fljúgja fregnir um að hann hafi lagt skórna á hilluna og snúið sér þessi í stað að þingó-splamennsku í Templarahlöllinni.

SKOTLAND

Ben Nevis

Einar Torfi Finnsson og Leifur Örn Svavarsson klífu Point Five gillið, sígilda ískliferleið á Ben Nevis (1343 m) í febrúar 1987. Leiðin sem er 300 m löng, er af 5. gr. Er þetta í þriðja sinn sem Íslendingar klífa þessa krefjandi leið.

ÍSLAND

AUSTURLAND

Stöng

Í fjallaröðinni milli Berufjarðar og Breiddals rísa margar sérkennilegar og egghvassar gnipur og trónur. Einn fallegasti tindurinn þar heitir Stöng og er 942 m. Þann 13. apríl 1987 var þessi fallegi líparitindur klifinn í fyrsta sinn svo vitað sé. Þar voru á ferðinni þeir Ari Trausti Guðmundsson, Hreinn Magnússon og Hóskuldur Gylfason.

SUDAUSTURLAND

Óraefajökull

Björgvin Richardsson, Óskar Þorbergsson og Kristján Maack fóru allsérstæða dagsferð á fjallaskiðum um páskana 1986. Lagt var af stað snemma morguns og gengið á alla tinda á gígbarmi Óraefajökuls. Fyrst gengu þeir á Rótarfjallshnúk 1858 m, Vestari og Eystri Hnappa, 1851 m og 1758 m, þá Sveinstind 2044 m, Hvannadalshnúk 2119 m og loks Efrí-Dyrhamar 1911 m. Er þetta eflaust í fyrsta sinn sem farið er á alla þessa tinda í einni ferð, – og það dagsferð!

Hvannadalshnúkur

Helgi Benediktsson kleif einn síns liðs vesturhlíð Hvannadalshnúks um páska 1986. Leið þessi er sú alvarlegasta á Hvannadalshnúk fram að þessu.

Í sömu ferð fór Helgi ásamt Arnóri Guðbjartssyni og tveimur öðrum á Hrutfjallstinda.

Hrutfjallstindar

Hrutfjallstindar voru 3 sinnum gengnir á tímabilinu 1986 til vors 1987. Þar af ein ný leið sem liggur upp og með vesturhrygg Vesturtinds (1756 m). Leiðina fóru þeir Jón Geirsson og Snævarr Guðmundsson og var hún af PD gráðu, alvarleg leið, með einu erfiðu ísklifurhafti. Þetta var um hvítasunnunni 1986.

Um hvítasunnunni 1987 var farin þyrskufjallferð á Vesturlind Hrutfjallstinda og var skiðað vestur af fjallinu niður á Skaftafellsjökul. Þar tók þyrskufarinn skiðamennina upp og flutti þá yfir á Hvannadalshnúk. Þaðan var skiðað niður með Dyrhamni, Hvannadalshrygg, þá Svínahrygg og niður á Svínafellsjökul. Skiðafarari á jökli var fremur óhagstætt. Fyrir ferðum þessum stóðu Helgi Benediktsson og Arnór Guðbjartsson.

Hafrafell

Þeir sem hafa virt fyrir sér Hvannadalshnúk á göbviðrisdegi frá fjaldsvæðinu í Skaftafelli hafa örugglega



Björgvin Richardsson á hæstu klettaspírinni í Hafrafelli. Ljóm. Kristján Maack.

einnig veitt athygli tindóttiri fjallsegg í fremri hluta Hafrafells (1174 m). Fremst þar sem fjallsegginn er skörðóttust heita illuklettur. Þar klifu þeir Björgvin Richardsson og Kristján Maack hæstu klettaspíranna (ca. 10 m) um páska 1986.

Súlutindar

Súlutindar nefnist hvöss tindaröð, allstórbrotin, í Eystrafjalli vestan við Skeiðarárfjökul. Súlutindar eru um 700 m háir. Í ágúst 1986 reyndu Björgvin Richardsson og Kristján Maack að klifa fallegasta tindinn í tindaröðinni, mjög reglulega spiru stundum kallaða Súlutind.

Vestrahorn

Um verslunarmannahegi 1986 klifu

þeir Kristinn Rúnarsson og Páll Sveinsson stutta IV. gráðu klettaleið í Vestrahorni. Leiðin liggur upp litlign hrygg ofarlega í gílnu vestan við Kamphornið og sameinast venjulegri leið eftir tvær spannar.

Fallastakkanöf

Hin stórglæsilega klettakliferleið Orgelpipurnar í Fallastakkanöf í Borgarhafnarfjalli var klifin í annað sinn um páska 1987. Þar voru á ferð þeir Páll Sveinsson og Snævarr Guðmundsson. Leiðin er þrjár spannar (5.10, 5.10 og 5.9; 90 m) og án efa erfiðasta fjölsþanna klettakliferleið sem farin hefur verið hérendis. Þeir félagar voru 8 tíma að klifa leiðina eftir að hafa beðið í 6 daga samfleytt í rigningarsudda aftan í sendiferðabíl. Ágætis Patagóni-úæfing það.



Golum. 5.11 b í Eilífdsdal. Ljóm. Jón Geirsson.

SUDVESTURLAND

ESJA

Nokkrar nýjar leiðir hafa verið farnar í Esju á seinustu misserum og hafa þá bæst við 19 nýjar leiðir í Esjuhliðum frá útgáfu leiðarvísisins í ársriti 1985. Að auki hafa fátarnari leiðir verið endurklifnar og undantekningalaust hefur gráðun þeirra verið staðfest.

Vesturbrúnnir

Athyglisvert er að engin ný leið hefur bæst við í Vesturbrúnum, þó klifurferðir þangað séu ekki ótíðar. Vesturhryggurinn á Stút er enn óklifinn, en haustið 1986 reyndu þeir Jón Geirsson og Snævarr Guðmundsson við hann. Þeir náðu að klifa neðsta lykil-

klifann (A2-A3) og svo áfram 2/3 leiðaninnar, en djúpt skarð í hryggnum og mosavaxinn klettaveggur handan gerði áframhald illmögulegt.

Búahamrar

Ísfossinn í kverkinni rétt austan við 55° N var klifinn í fyrsta sinn þann 7. desember 1986 af Jóni Geirssyni og Snævarri Guðmundssyni. Ísfossinn er um 25 m og teist vera af 4. gráðu.

Kristinn Rúnarsson og Þorsteinn Guðjónsson klifu tvær blandaðar ís- og klettaleiðir sl. vetur. Annars vegar klifu þeir stutta leið í gili rétt vestan við Skráargatíð (2+ og II). Hin leiðin fylgir svo byrjuninni á leið nr. 26 (2/3), en beygir síðan til vinstri og endar með klifri upp víða sprungu (IV).

Vesturrif heitir ný leið vinstra megin við Miðrif (leið 31) og hafa þá öll rifin 3 verið klifin. Það voru þeir Jón, Kristinn og Þorsteinn sem klifu Vesturrif í október 1986 og er það af gráðu IV.

Þennan sama mánuð voru klifin tvö ný afbrigði á Nálina (leið nr. 33). Jón og Snævarr klifu upp klettsatfnið í hömrurum beint niður af Nálinni – tvær spannar (IV og II). Kristinn og Þorsteinn byrjuðu hins vegar heldur austar, með einni spönn af III. gráðu, og fóru svo upp með Nálinni austan megin frá, þar til hún sameinaðist leið 33 fjórum metrum fyrir neðan toppinn.

Síðast liðið vor (1987) klifu Guðmundur Helgi Christensen og tittnefndur Snævarr Guðmundsson stutta, en erfiða klettaleið af V. gráðu í kverkinni vestan megin í Loka. Sú leið hlaut nafnið Þjósi.

Að lokum má geta þess að ísláamir vestan við Loka (leið nr. 35) eru ákjósanlegir til æfingaklifers fyrir byrjendur (2. gráða) – en varasamir görpum!

Þverfell – Suðurbrúnnir

Michael Scott klifraði nýja leið í suðurbrúnum í maí 1986. Er hún af III. gráðu.

Grafarfoss

Athyglisvert er að 3 nýjar leiðir voru farnar í Grafarfossi. Jón Geirsson og Snævarr Guðmundsson klifu leið sem liggur upp vinstra megin í fossinum og er 80 m löng, þann 7. nóvember 1986.

Premur vikum seinna fór Jón ásamt Páli Sveinssyni og Guðmundi Helga Christensen beint upp fossinn miðjan (65 m). Loks er þess að geta að þeir Páll og Guðmundur Helgi fóru beinna afbrigði af síðast nefndu leiðinni í mars 1987 (sjá grein).

Allar leiðirnar eru erfiðari en upphaflega leiðin, en hjóta þó sömu gráðu, 4.

Kistufell

Í suðurhlíðum Kistufells voru farnar tvær leiðir veturinn 1986 af Jóni Geirssyni, Snævarri Guðmundssyni og Þorsteini Guðjónssyni. Báðar fylgja þær gílum og eru af 2.-3. gráðu.

Leiðbretting

Villa er í leiðarvísinum um Esju í fyrsta ársriti ÍSALP 1985. Leið nr. 52 er villtaust merkt inn á mynd 18 bis. 37. Leiðin á að fylgja gílnu vestan við sýnda leið. Er þó best velvirðingar á þessum mistökum.

STARDALSHNÚKUR

Árið 1986 var metár hvað varðar klifur í Stardalshnúk og bættist mikill fjöldi leiða við. Ber það tvennu að þakka. Í fyrsta lagi verkaði ritun leiðarvísis um svæðið sem vítamínsprautu á klettaklifrara og í annan stað varð heimsókn Michaels Scotts til þess að

opna augu manna fyrir nýjum möguleikum í leiðarvali. Ásóknin í Dalinn og áhuginn var svo mikill að loka varð fyrir skráningu nýrra leiða í leiðarvísinn í maílok, svo hann kæmist í prentun.

Árið 1987 ætlar að vera engu síðra hvað varðar klifur í Dalnum og hefur fjöldi nýrra leiða bæst við. Frá því í júní 1986 til lok júlí 1987 hafa því verið farnar alls 10 nýjar leiðir.

Hér á eftir er ætluin að geta nýrra leiða, en fyrst eru nokkrar leiðréttingar.

Leiðréttingar

Leið 62 í V1 er ekki merkt inn á mynd, en hún á að fylgja vöðasta stuðlinum (sjá mynd V-1, bls. 30).

Leið 67 í A-4 er ekki lýst (mynd A-4, bls. 38), en skal hér úr því bætt. Hún var klifin í maí 1986 af Birmi Vilhjálmssyni og Snævarri Guðmundssyni. Er hún 5.7 og erfiðust í neðri hluta, 10-12 m löng.

Leið 52, Vonbrigði, er ekki eins mikil vonbrigði og af er látið, því leiðin telst vera 5.5 en ekki 5.3.

Einnar eldri leiðar gleymdist að geta í leiðarvísinum í síðasta ársriti. Er það bogadregin stutt sprunga af gráðu 5.6. Leiðina klifu Guðmundur Helgi Christensen og Óskar Guðstafsson 1985 og er næsta sprunga hægra megin við leið 10 (sést best á mynd M-1 bls. 32).

Og loks er þess að geta að leið 8 telst vera 5.7 en ekki 5.8 eins og fram kemur í leiðarvísi.

Nýjar leiðir eru eftirlifandi:

Í V-1 fóru þeir Snævarr Guðmundsson og Þorsteinn Guðjónsson 10 m langa sprungu hægra megin við leið 66. Ofar krossar hún leið 5 og liggur síðan upp stutt hvasst, en skemmtilegt sprungukerfi í grót (5.7). Jón Geirsson og Kristinn Rúnarsson fóru stutta sprungu hægra megin við fyrnefnda leið, sem einnig krossar leið 5 og fylgir síðan áberandi sprungu hægra megin við lítið þak. Leiðin er 5.6 og hlaut nafnið Drjúgur dráttur! Jón og Kristinn fóru einnig Bjarnargreidda Alberts, leið upp af byrjuninni á leið 5. Er hún erfiðust í miðjum vegg (5.7), þar sem er tæp hlíðrun upp til hægris.

Í M-1 hefur verið farið ein ný leið frá útkomu leiðarvísis. Þeir Snævarr Guðmundsson og Páll Sveinsson klifu utanverðan stuðulinn milli leiða 63 og 12. Fylgir hún áberandi skásprungu og er lykilkafinn að komast upp fyrir hana. Leiðin hlaut nafnið Eftirmáli og er af gráðu 5.9 og tortryggð. Einnig má geta þess að leið 17 Gegnambrotið hefur verið klifin viðstöðlaust (Á þysku: Rotpunkt), þ.e. leiðin hefur verið klifin í einni lotu án hvíldar og án falls.



Jón Geirsson leiðir lykilkulturn (V) í erfiðum ísfossi í Múlafalli í Hvalfirði. Ljósfr. Kristinn Rúnarsson.

Athygilsverðustu nýju leiðirnar hafa verið farnar í M-2. Þar ber hæst að þrjár sprungur á svarta veggnum milli leiða 29 og 31, sem álitnar voru framtíðarverkefni vegna þess hversu tortryggðar eða erfiðar þær eru, voru klifnar sumarið 1987. Vestasta leiðin, Tumbler (Veltikari), er tortryggð 5.10 með erfiðum lykilkafli, en fyrir ofan sýlu 5.8. Hana klifu þeir Snævarr Guðmundsson og Chris Bonington. Miðsprunguna, Hvítur depill, klifu Páll Sveinsson og Þorsteinn Guðjónsson og er hún einnig 5.10, en seinni hlutinn 5.7 með tveimur mögulegum endaköflum. Í leiðinni var flýg komið fyrir vegna þess hversu tortryggð hún var að hluta. Að öðru leyti getur hún góðar tryggingar, en með löngu milli-bili. Austasta sprungan er þó synu erf-

ðust þó hún teljist einnig 5.10, enda hlaut hún nafnið Örvænting. Nafnið kemur til vegna langs klifurs í lykilkaflanum upp frá lélegri tryggingu. Snævarr og Páll klifu leiðina.

Langþróðu markmiði var náð þegar Páll, Snævarr og Jón Geirsson klifu þak Jóa brúna, sprungu hægra megin við leið 33. Greinilegt þak er í byrjun leiðarinnar, sem er 5.8 en tortryggð án vana.

Einnar nýrrar leiðar er enn ógetið og er hún í giliinu milli M-I og M-II. Leiðin er stutt, aðeins 7 m og er 5.6. Páll og Snævarr klifu leiðina, sem hlaut hið dularfulla nafn, Övænt endalok.

Loks er skytt að geta þess að með vaxandi aðsókn í Dalinn hefur umgengni hrakað til muna. Sérstak-

lega er áberandi hversu mönnum er gjarnt að skilja eftir rusl, svo sem tómar öflöskur eða önnur drykkjarlát. Er þess hér með krafist að menn beri heim allt sem berið er á staðinn, eða stundi sitt klifur innan gríðingar á utanverðu Gufunesi.

NB! Í undirhlöðum Stardalsshnúks er farið að bera á uppblástri. Ættu menn því að hafa í huga fræpoka Landgræðslunnar, sem fást á bensinstöðum, næst þegar þeir fara í Dalinn.

Eilífsdalur – Valshamar

Valshamar í Eilífsdal er eitt af kletta-klifursvæðum í nágrenni Reykjavíkur. Þar eru nokkrar auðveldar leiðir (5.3-5.7) og svipar svæðinu í mörgu til Stardals, þótt minna sé. Í sumar (1987) tók klifur þar nýja stefnu, þegar boltaðar voru nokkrar erfiðar leiðir. Leiðirnar liggja utan á breiðum stuðlum, sem gefa enga aðra möguleika til trygginga. Allar eru þær tæknilega erfiðar, enda með mjög tæpum hand- og föttestum.

Nyrsta leiðin liggur upp klettaflága og er 5.8+. Hana klifu Snævarr Guðmundsson og Páll Sveinsson. Gollur er erfiðasta leiðin og erfiðasta klettaklifurspönn, sem farið hefur verið hérlandis. Hún liggur upp utanverðan stuðul, miðsvegar í hamrinum og er með löngum lykilkafli á afar tæpum festum. Þetta mun vera fyrsta 5.11 leiðin á landinu, líklega 5.11 a eða 5.11 b. Gollur var klifin af Snævarri Guðmundssyni í júní 1987.

Sýðsta leiðin, sem heitir Hróðurkarlar, getur af sér tvö afbrigði. Hið auðveldara er gráða 5.9 og liggur í fyrstu upp stuðul, að tveim boltum, þá hlíðrun til hægris og svo loks upp með víðri sprungu. Erfiðara afbrigðið hefur sömu byrjun, en frá bolta númer 2 er klifrað beint upp á mjög tæpum jafnvægishreyfingum. Telst þá leiðin vera



Úr fyrstu spönninni í Fallastakkanörð (5.10). Ljósfr. Páll Sveinsson.

5.10. Báðar leiðirnar voru klifnar af Snævarri og Páli Sveinssyni.

Athygilsvert við nýju leiðirnar er, að þar getst kostur á mjög erfiðum leiðum, en einnig mjög öruggum.

Klifurveggir

Í framhaldi af nýju bylgjunni í kletta-klifri voru búnir til 2 klifurveggir, einn í kjallara Skátaheimilisins við Snorrabraut og svo í húsnæði Hjúlparsvellar Skáta í Kópavogi.

Klifurvegurinn í Skátaheimilinu við Snorrabraut er mun aðgengilegri fyrir hinn óháða klifrara, en báðir hafa ýmislegt til síns ágætis. Þann vegg hönnuðu Páll Sveinsson og Snævarr Guðmundsson. Veggurinn er tæpir 4 metrar á hæð og rúmir 5 metrar á breidd. Tryggingaboltar eru til staðar, svo einnig er hægt að æta línumeðferð. Er bæði hægt að klifra erfiðar

hreyfingar sem og hlíðranir. Er vinsælt að klifra hringi, en þannig fæst mest úr æfingum í veggnum. Hafa verið klifraðir mest 15 hringir fram að þessu, þá án falls eða viðkomu á göfli.

Klifurvegg þeirra Kópavogsmanna hönnuðu Björgvin Richardsson og Óskar Þorbergsson. Hann er 6,5 m á hæð og 3 m á breidd. Hann býður upp á meðal- og erfiðar hreyfingar, en með ölu er barnað að klifra í honum án línu. Enn sem komið er mun hann að mestu leyti þjóna Kópavogsmönnum.

Nú hefur engin afsökun fyrir að fara ekki á „fjöll“.

BOTNSSÚLUR

Háasúla

Þann 10. mars 1986 klifu þeir Kristinn Rúnarsson og Þorsteinn Guðjónsson nýja leið í norðurhlíð Háasúlu (916 m). Leiðin liggur upp áberandi skoru í miðri norðurhlíðinni. Leiðinni svipar til Þrengslana (í Sýðstusúlu) og er af 3. gráðu með einu íshafti.

Sýðstasúla

Í heimsókn sinni til Íslands í maí 1986 fór Michael Scott meðal annars á Botnssúlur. Þar einfór hann nýja leið í norðurhlíð Sýðstusúlu (1095 m). Leiðin liggur upp eitt af rifnum í norðurhlöðum ofan Súlnadals og er af 3.-4. gráðu.

HVALFJÖRÐUR

Múlafall

Múlafall heitir fjallsraninn milli Brynjúðals og Botnisdals. Að vetrarlagi verða norðurbrúnir fjallsins oft nær óslitlið ispli. Ísfossar þar verða frá 20 til 80 m háir og bjóða upp á mikla möguleika til ísklifurs. Áberandi eru



Háasúla í Botnssúlum. Leiðin þeirra Kristins og Þorsteins liggur upp greinilega rennuna í miðjum veggnum. Ljósfr. K.R.

þrír stórir ísfossar vestarlega í Múla-
fjalli, sem nú hafa allir verið klifnir.

Austasti ísfossinn klifnar í tvær
greinar og var sú vestari (Risandi) klif-
in 1983. Austari greinin var svo klifin
14. desember 1986 af þeim Jóni Geir-
ssyni og Snævarri Guðmundssyni.
Reyndist hún af 4. gráðu, en þó ivið
léttari en Risandi.

Vestan við Risanda er hæsti og
mest áberandi ísfossinn í Múlafjalli og
einkennist hann af háum ísbrepum.
Þann foss klifu þeir Jón og Snævarr
ásamt Kristni Rúnarssyni, 6. desem-
ber 1986. Fossinn er 80-100 m langur
og af 5. gráðu.

Litlu vestar er breitt ísbil, um 30 m
hátt. Jón og Snævarr klifruðu þetta
ísbil, sem var mjög erfitt (5. gráða) 14.
desember 1986.

Brynjudalur

Tveir stuttir ísfossar voru farnir í
gljúfrinu fremst í Brynjudal í janúar-
byrjun 1987. Ísfossana, sem eru af 3.
og 4. gráðu, klifu þeir Jón Geirsson og
Snævarr Guðmundsson.

Kjósarskarö

Ein ný leið var klifruð í Kjósarskarði
um vetur 1986. Jón Geirsson, Kristinn
Rúnarsson og Þorsteinn Guðjónsson
klifruðu 25 m háan ísfoss af 4. gráðu.

VESTURLAND

SKARÐSHEIDI

Skarðshorn

Ný leið var klifin í Skarðshorn í
nóvember 1986, af þeim Jóni Geir-
ssyni, Snævarri Guðmundssyni, Kristni
Rúnarssyni og Þorsteini Guðjónssyni.
Leiðin, sem liggur upp vestasta hrygg
Skarðshorns, fékk heitið Vesturrif og
er af 3+/4 gráðu, erfiðust í höfuðvegg
(sjá leiðarvísir).

Hnitbjörg

Þann 4. apríl 1987 var farið fallett
afbrigði af Sólei af þeim Biri Vilhjálms-
ssyni, Páli Sveinssyni og Snævarri
Guðmundssyni. Afbrigðið, Dreyri, er
mjög erfið, gráða 5, og felst í 40 m
ísfoss í fyrstu spönn (sjá leiðarvísir og
forskiðumynd).

Lóndrangi

Í heimsókn sinni hingað til lands í
júni síðastliðnum fór Chris Bonington
m.a. í tveggja daga ferð út á Snæfells-
nes. Fyrri daginn klifraði Bonington
Lóndranga hinn hæri (75 m), ásamt
nokkrum félögum úr ÍSALP. Klifrið,
sem var tvær spennir, gekk vel og fóru
þeir nýja leið í seinni spönninni. Upp
sprungu sem er vinstra megin við
skoruna sem venjulega er farin. Klifur
þetta var af gráðu 5.6.

Seinni daginn var síðan farið á
Snæfellsjökul, upp frá Dagverðará.

NORDURLAND

Kjarni

Hin langbráða og sérkennilega
klettaklifurleið, Indjáninn, var klifin um
hvítasunnu 1987. Páll Sveinsson klif-
aði hana og var þar með fyrstur til að
leiða hana. Erfiðasti hluti Indjánans er
lokahreyingin og datt Páll þrisvar
sinnnum þar áður en honum tókst að
sigrá hana. Góður ávinningur þar og
enn ein 5.10 leiðin.

Þessir hafa styrkt útgáfuna

Útivist, ferðafélag

Grófinni 1 – 101 Rvk. – Sími 14606

Rafkraft hf.

Grensásvegi 5 – sími 681750

Rakarastofan Dalbraut

Dalbraut 1 – Sími 686312

Teigabúðin

Kirkjuteig 19 – Sími 32655

Íslensk-erlenda verslunarfélagið hf.

Tjarnargötu 18 – Sími 20400

Prentstofa Guðjóns Ó. hf.

Pverholti 13 – Sími 27233, 27263

Kolburstagerðin Kóral sf.

Vesturgötu 55 – Sími 16484

Hárþryði

Háaleitisbraut 58-60 – Sími 32347

Vestfjarðaleið

Sættúni 4 – Sími 29950

Veitingahúsið við sjávarsíðuna

Tryggvagötu 4-6 – Sími 15520, 621485

Áfengis og tóbaksverslun ríkisins

Ískort

Skipholti 21 – Sími 22680

Fagtækni hf.

Lágmúla 7 – Sími 688595

Brunabótafélag Íslands

Laugaveg 103 – Sími 69600

Slickumboðið

Brekkubyggð 30, Garðabæ – Sími 46187

Harðfisksala

Álfabrekku 17 – Sími 641702, 40044

Tveir félagar

„Velunnari“